

kağıtların ihtiva ettiği değer üzerinden,nispi harca tabi tutulup tutulmayacağı hakkında..

Belge türü	Özelge
Kanun	HARÇLAR KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.0.02.63/6314-545/102187
Tarih	22.10.2008

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : B.07.1.GİB.0.02.63/6314-545/102187

22.10.2008

Konu : Taahhütnameler hk.

..... VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

(..... Grup Müdürlüğü)

İlgi: tarihli ve sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde yer alan, Denizli Honaz Noterliğine hitaben düzenlenen tarihli ve sayılı özelgeniz incelendi.

Bilindiği üzere, 492 sayılı Harçlar Kanununun 38 inci maddesinin 1 inci fıkrasında, "Noter işlemlerinden bu kanuna bağlı (2) sayılı tarifede yazılı olanları noter harçlarına tabidir." denilmiş, 41 inci maddesinde de, "Noter harçları (2) sayılı tarifede yazılı işlemlerden değer veya ağırlık ölçüsüne göre nispi, işlemin nevi ve mahiyetine göre maktu esas üzerinden alınır." hükmüne yer verilmiştir. Kanunun 42 nci

maddesinde ise "Değer veya ağırlık ölçüsüne göre harca tabi işlemlerde (2) sayılı tarifede yazılı değer veya ağırlık esastır.

(5766 sayılı Kanunun 11 inci maddesi ile değişen fıkra) Menkul ve gayrimenkul mallar hakkında alım, satım, taahhüt ve rehinle ilgili her nevi mukavele, senet ve kağıtlarda değer gösterilmesi mecburidir.Rehin bordroları ile kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler hakkında bu hüküm uygulanmaz." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun Çeşitli İşlemlerde Değer başlıklı 43 üncü maddesinde ise, "Tarifede yazılı nispi harçların hesabında, sulh işlemlerinde sulh olunan bedel, rehin işlemlerinde rehin bedeli, kiralarda mukaveledeki süreye göre kira karşılığının toplamı, süre belli değilse bir yıllık kira tutarı, hizmet akdinde süreye göre verilecek ücretin toplamı, süre belli değilse bir yıllık ücret tutarı, sermaye şirketlerinde konulan ve ileride konulması taahhüt edilen sermayenin toplamı, kaydı hayatla irat bağlanmasında bir yıllık irat tutarı, harca esas olur.

Kiralamanın devir ve feshinde geri kalan süreye, sermayenin artırılmasında yalnız artırılan kısma ve sermaye paylaşılmasında mevcut miktara göre harç alınır.

(3689 sayılı Kanunun 10'uncu maddesiyle eklenen fıkra) Motorlu kara taşıtları ile ilgili alım, satım ve taahhüt işlemlerinde gösterilecek değer; işleme konu olan taşıtın cinsi, markası, modeli, tipi ve yaşı itibariyle Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince tespit edilen ve

işlemin yapıldığı tarihte geçerli olan kasko sigortasına esas değerinden aşağı olamaz. Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince düzenlenen listelerde yer almayan eski model taşıtları asgarî değeri; o taşıtların listede yer alan en eski modelleri için belirlenen değerinden, her model yılı için % 10 indirim yapılmak suretiyle tespit edilir. Birlikçe düzenlenen listelerde yer almayan taşıtların değerleri, emsali taşıtların değerlerinden aşağı olamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir." hükmü yer almaktadır.

Kanuna bağlı (2) sayılı tarifenin I-1 inci maddesinde, muayyen bir meblağı ihtiva eden her nevi senet, mukavelename ve kağıtlardan beher imza için binde 0,90 nispi harç alınacağı, II-1 maddesinde de, belli meblağı ihtiva etmeyen ve alınacak harç miktarı kanun ve tarife de ayrıca gösterilmemiş olan senet, mukavele ve kağıtlardaki imzaların her birinden maktu esasa göre harç alınacağı açıklanmıştır.

492 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince noterde gerçekleştirilecek menkul ve gayrimenkul malların alım, satım, taahhüt ve rehne konu işlemlerini kapsayan her nevi mukavele, senet ve kağıtlarda değer gösterilme zorunluluğu getirilmiş, 43 üncü maddede ise bazı noter işlemlerinde nispi esasa göre hesaplanacak noter harcının hesaplanacağı değerler belirlenmiştir.

Buna göre:

1- 43 üncü madde kapsamında yer alan kağıtların bu maddede belirtilen değerler üzerinden,

2- 42 nci madde gereğince belli bir değer gösterilmesi zorunlu olan ancak, 43 üncü madde kapsamında bulunmayan kağıtlarda, kağıdın düzenleyici hükümlerine paralellik teşkil edecek şekilde bildirilecek değer üzerinden,

3- 42 nci madde kapsamında yer almamakla birlikte, belli bir değer içeren kağıtların ihtiva ettiği değer üzerinden,

nispi harca tabi tutulması gerekmektedir.

Ayrıca, 42 nci maddenin incelenmesinden de görüleceği üzere, menkul ve gayrimenkul malların alım, satım, taahhüt ve rehne konu işlemlerini kapsayan her nevi mukavele, senet ve kağıtlarda değer gösterilmesinin zorunlu olduğu, ancak, rehin bordroları ile kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatta belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler hakkında bu hükmün uygulanmayacağı açıkça belirtilmiştir.

Bu durumda, kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatta belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler haricinde, menkul ve gayrimenkul mallar hakkında düzenlenen taahhütnamelerde, kağıdın düzenleyici hükümleri doğrultusunda bir değer gösterilmesi ve gösterilecek bu değer üzerinden de 492 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı tarifenin I-1 inci maddesi gereğince nispi harç ile 488 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun I-A/1 bendi gereğince nispi damga vergisi aranılması gerekir.

Bilgi edinilmesini, tarihli ve sayılı özelgenizin yazımız esasları doğrultusunda tekrar değerlendirilmesini rica ederim.

Başkan a.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibilustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026